

А.С. Чуйков
(УМВС України в м. Севастополі)

УДК 343.973 : 343.53

ДЕЯКІ ПИТАННЯ СПЕЦІАЛЬНО-КРИМІНОЛОГІЧНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЯ) ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ

Розглянуто питання спеціально-кримінологічної профілактики злочину, відповідальність за який передбачена статтею 209 КК України. Проаналізовано особливості спеціально-кримінологічної профілактики легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, її співвідношення із загальносоціальною профілактикою злочинів у сфері економіки, що дозволило сформулювати певні перспективи вдосконалення заходів запобігання зазначеному злочину.

***Ключові слова:** відмивання злочинних доходів, легалізація, спеціально-кримінологічна профілактика, запобігання відмиванню доходів, одержаних злочинним шляхом.*

Постановка проблеми. Загальносоціальні заходи профілактики злочинності у сфері економічної діяльності направлені на зниження рівня злочинності, зміну її кількісних та якісних характеристик шляхом впливу на фактори, що сприяють її появі та відтворенню або сприяють вчиненню конкретних економічних злочинів. Але для запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, вжиття тільки цих заходів недостатньо, тому що вони вчиняються, як правило, особами освіченими та висококваліфікованими, які маскують злочинну діяльність. Спеціальне попередження полягає у діяльності, спрямованій безпосередньо на виявлення та усунення причин та умов легалізації доходів, запобігання злочинним посяганням та забезпечення невідворотності притягнення до кримінальної відповідальності осіб, які вчинили злочини. Це передбачає необхідність вжиття більш ефективних спеціально-кримінологічних заходів профілактики у взаємодії із заходами загальносоціального характеру, що дозволить досягти найбільш високого результату.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Дослідженням запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, займалося чимало вітчизняних та зарубіжних науковців, серед яких : А.С. Беніцький, В.І. Василичук, В.В. Голіна, І.П. Козаченко, Я.Ю. Кондратьєв, О.Є. Користін, О.М. Литвак, І.Є. Мезенцева, О.В. Пустовіт, але бракує комплексних досліджень з визначенням шляхів удосконалення саме спеціально-кримінологічних заходів профілактики легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом.

Мета наукової статті полягає у визначенні заходів спеціально-кримінологічної профілактики злочину, відповідальність за який передбачена статтею 209 КК України, аналізі їх особливостей та співвідношення із загальносоціальною профілактикою злочинів у сфері економіки, що дозволить визначити шляхи вдосконалення спеціально-кримінологічних заходів

запобігання зазначеному злочину.

Виклад основного матеріалу. З позиції кримінологічної науки попередження злочинів, по суті, полягає у впливі на фактори, що визначають появу і відтворення злочинності у сфері економічної діяльності або сприяють вчиненню конкретних економічних злочинів, шляхом нейтралізації впливу цих факторів або їх усунення.

З цього приводу В.В. Голіна зазначає, що попередження злочинності на спеціально-кримінологічному рівні – не проста сукупність різних заходів, а комплекс спеціально розроблених заходів. За масштабами їх застосування вони суттєво поступаються загальносоціальним заходам, спрямованим на усунення негативних явищ і процесів. Автор стверджує, що спеціально-кримінологічне попередження злочинності – це сукупність самостійних, доповнюючих один одного напрямів боротьби зі злочинністю, змістом яких є діяльність державних органів, громадських організацій і громадян по розробці і реалізації заходів, пов'язаних з виявленням, попередженням, обмеженням і усуненням негативних явищ та процесів, що сприяють, породжують та зумовлюють злочинну детермінацію, і недопущення вчинення злочинів на різних стадіях злочинної діяльності [1, с. 7].

На відміну від загальносоціального попередження злочинності, спеціально-кримінологічне має цілеспрямований характер, направлений на недопущення злочинів шляхом виявлення і усунення, послаблення, нейтралізації причин, умов та інших детермінант злочинності.

Мета боротьби зі злочинністю, її окремими видами і конкретними злочинами під час спеціально-кримінологічного попередження досить конкретизована, на відміну від загальносоціального попередження, вона єдина для цих заходів та проявляється у соціальному контролі, соціальної реабілітації або правоохоронній діяльності. Саме наявність злочинності, її стан і характер діючих криміногенних детермінант зумовлюють розробку та вжиття заходів спеціально-кримінологічної профілактики.

У той же час підтримуємо тих науковців, які вважають, що загальносоціальне і спеціально-кримінологічне попередження легалізації (відмивання) доходів, отриманих злочинним шляхом, взаємопов'язані і є взаємопідкріплюючими та доповнюючими один одного видами діяльності.

На відміну від заходів загально-соціальної направленості, основною метою яких є стабілізація соціально-економічної ситуації в державі – оздоровлення економіки, розвиток культури, освіти та охорони здоров'я, спеціально-кримінологічні попереджувальні заходи мають на меті контроль над злочинністю без застосування загальномасштабних акцій.

У науці кримінології та її літературі, зокрема у підручниках та навчальних посібниках, простежуються певні розбіжності поглядів щодо об'єктів та суб'єктів спеціально-кримінологічного попередження і класифікації відповідних попереджувальних заходів. Так, під спеціально-кримінологічними заходами розуміють заходи, направлені на скорочення певних видів злочинів, усунення причин та умов їх учинення. Ці заходи вживаються залежно від рівнів: загальнодержавного, регіонального та галузевого, стосовно всього населення або окремих його категорій.

Специфіка спеціальних заходів з профілактики злочинів полягає в тому, що вони породжені наявністю власне злочинних дій та існуванням певних причин та умов, які сприяють їх вчиненню, та призначені спеціально для усунення або нейтралізації цих причин та умов.

Система заходів спеціально-кримінологічної профілактики досліджуваних злочинів направлена на реалізацію певних взаємопов'язаних завдань, таких як:

- контроль за криміногенною ситуацією, яка склалася в економічному середовищі держави;

- вивчення зарубіжного досвіду з протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та наукових досягнень з зазначеного питання;

- планування та проведення цільових, комплексних операцій, направлених на запобігання та припинення правопорушень у сфері економічної діяльності держави;

- попередження, виявлення, розкриття та розслідування злочинів, пов'язаних з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом;

- аналіз результативності проведеної роботи та усунення причин і умов цього виду злочинності, висвітлення результатів у ЗМІ;

- формування в суспільстві правослукняної свідомості і поведінки та негативного ставлення до легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом.

Залежно від того, чи передбачені вони нормами права, зазначає О.М. Литвак, відрізняють заходи правові і неправові. Правові заходи регулюються адміністративно-правовими нормами, окремими статтями КПК, а також деякими нормами КК України. Це статті Загальної частини КК України, а саме норми інституту обставин, що виключають злочинність діяння: необхідна оборона, затримання злочинця; норми щодо стадій злочинної діяльності та добровільної відмови від злочину, а також статті Особливої частини, спрямовані на усунення типових, найпоширеніших криміногенних чинників, таких як загроза вбивством або тяжким тілесним ушкодженням, статті про відповідальність за злочини проти власності, щодо незаконного носіння, зберігання, придбання, виготовлення та збуту вогнепальної або холодної зброї, бойових припасів та вибухових речовин, незаконний обіг наркотиків, щодо злочинів у сфері господарської діяльності тощо. Інші заходи запобігання можуть бути організаційними, психологічними, педагогічними, медичними та технічними [3, с. 34].

Заслуговує на увагу думка О.М. Литвак з приводу того, що не менш важливою є віктимологічна профілактика, яка направлена перш за все на населення країни з підвищеним ризиком, пов'язаним з маргіналізацією, належністю до неформальних об'єднань антисоціального спрямування, а також осіб, праця яких пов'язана з підвищеним ризиком (міліція, охорона, інкасатори банків, нічні таксисти, підприємці тощо) [2, с. 241].

Проте, економічна злочинність є настільки своєрідною, що жодні організаційні, правові, економічні і технічні запобіжні заходи не в змозі зу-

пинити її зростання, доки вони не будуть вжиті на відповідному рівні. Мо-ва йде про людський чинник, а саме професіоналізм та неупередженість фахівців органів, які впроваджують у практичну діяльність вищезазначені спеціальні профілактичні заходи.

Залежно від суб'єктів профілактичної діяльності розрізняють профілактику, яку здійснюють: правоохоронні органи, суб'єкти фінансового моніторингу, інші суб'єкти.

Профілактичні заходи різних суб'єктів взаємопов'язані та неможливі без плідної співпраці. Враховуючи міжконтинентальний характер досліджуваного злочину, особлива роль у його профілактиці належить обміну інформацією про валютні кошти, розміщені в іноземних банках. Труднощі в роботі правоохоронних органів у зазначеному напрямку полягають у своєрідному небажанні банківських установ сприяти цій роботі, а іноді навіть останні фактично їй протидіють, спираючись на власне законодавство. Слід зазначити, що ця проблема актуальна не лише щодо співпраці з іноземними банківськими установами. Щодо питання ідентифікації клієнтів банками України, в тому числі за значними та/чи сумнівними операціями, у законодавстві України існують певні невідповідності.

Так, згідно зі ст. 64 Закону України «Про банки і банківську діяльність» банки зобов'язані ідентифікувати відповідно до законодавства України: клієнтів, що відкривають рахунки в банку; клієнтів, які здійснюють операції, що підлягають фінансовому моніторингу; клієнтів, що здійснюють операції з готівкою без відкриття рахунка на суму, що дорівнює або перевищує 150 000 гривень, або на суму, еквівалентну зазначеній сумі в іноземній валюті; осіб, уповноважених діяти від імені зазначених клієнтів [4]. У разі наявності при здійсненні ідентифікації мотивованої підозри щодо надання клієнтом недостовірної інформації або навмисного подання інформації з метою введення в оману банк має надавати інформацію про фінансові операції клієнта центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Згідно зі ст. 18 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму», державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму і координацію діяльності державних органів у цій сфері здійснює спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади [6].

Державна служба фінансового моніторингу України у разі наявності достатніх підстав вважати, що фінансова операція або сукупність пов'язаних між собою фінансових операцій можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, подає до правоохоронних органів, уповноважених приймати рішення згідно з кримінально-процесуальним законодавством, а також розвідувальних органів України для здійснення оперативно-розшукової діяльності відповідні узагальнені матеріали, додаткові уза-

гальнені матеріали та одержує від них інформацію про хід їх розгляду.

Окрім цього, Держфінмоніторинг також уповноважений збирати та аналізувати інформацію про сумнівні та незвичні операції і, у разі наявності достатніх підстав підозрювати, що фінансова операція або клієнт пов'язані із вчиненням діяння, визначеного Кримінальним кодексом України, що навіть не стосується легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму, подає зазначену інформацію до відповідного правоохоронного або розвідувального органу України у вигляді узагальнених матеріалів. Слід зазначити, що Держфінмоніторингу України така інформація надається в обов'язковому порядку.

Таку неузгодженість норм законодавства необхідно усунути шляхом чіткого визначення законом, спрямованим на боротьбу із відмиванням грошей, порядку взаємодії суб'єктів первинного та державного фінансового моніторингу, Держфінмоніторингу України та спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю, органів внутрішніх справ та Служби безпеки України.

Необхідно підкреслити, що найважливішим у сфері протидії легалізації злочинних доходів є взаємодія як між правоохоронними органами, так і між правоохоронними органами і фінансовими установами при виявленні і розслідуванні цього виду злочинів. В Україні вжито заходів щодо впровадження такої практики. Відповідно до указу Президента України від 19.07.2001 № 532 «Про додаткові заходи щодо боротьби з відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом», розпорядженням КМУ від 21.08.2001 № 386-р було створено міжвідомчу робочу групу, завданням якої була координація діяльності фінансових і правоохоронних структур у сфері протидії відмиванню грошей з дослідження методів та тенденцій у відмиванні грошей та інших доходів, одержаних злочинним шляхом [5; 7]. До складу цієї групи увійшли представники НБУ, Мінфіну, Державної Митної Служби, МВС, СБУ, Державної комісії з цінних паперів і фондового ринку, Верховного Суду за згодою, Генеральної Прокуратури України за згодою. Організаційно-технічне забезпечення її діяльності покладено було на ДПА. В подальшому діяльність цієї групи була дещо реформатована та на сьогодні, згідно з постановою КМУ від 06.01.2010 №25 «Про утворення Ради з питань дослідження методів та тенденцій у відмиванні доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванні тероризму», вона діє у якості Ради з питань дослідження методів та тенденцій у відмиванні доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванні тероризму на чолі з головою Держфінмоніторингу [8].

У межах співпраці між різними державними органами, які покликані протидіяти легалізації доходів, вважаємо за необхідне запровадити звірку інформації, яка є в наявності у Національного банку України, Держфінмоніторингу та правоохоронних органах. Це дозволить правоохоронним органам оперативно реагувати на наявну інформацію та вчасно розробляти заходи запобігання та протидії легалізації доходів.

До одного з найефективніших заходів спеціально-кримінологічної профілактики легалізації (відмивання) доходів, отриманих злочинним

шляхом, можна віднести обов'язок фінансових установ ідентифікувати своїх клієнтів. Це пояснюється тим, що принцип «знай свого клієнта» допомагає фінансовим установам почуватися спокійно щодо своїх майбутніх клієнтів. Як вже зазначено вище, Законом України «Про банки і банківську діяльність» запроваджено обов'язок банків ідентифікувати своїх клієнтів відповідно до законодавства України, у тому числі отримувати інформацію про керівників юридичної особи, про фізичних осіб, які є власниками істотної участі в цій юридичній особі, мету відкриття рахунку, фінансовий стан, місце їх постійного перебування, професійну діяльність, джерела походження коштів.

Запровадження таких заходів вимагають міжнародні угоди, до яких приєдналась й Україна. Стандарти Базельського комітету банківського нагляду «Належне ставлення банків до клієнтів» від 01.10.2001 містять рекомендації щодо забезпечення банківської безпеки шляхом використання належних правил контролю та процедур з тим, щоб вони знали клієнтів, з якими мають справу [9]. Ці рекомендації передбачають необхідність проведення ідентифікації нових клієнтів та відповідного ставлення до вже знайомих, негативного ставлення до практики ведення анонімних рахунків. Одним із важливих напрямків діяльності банків зазначено саме співробітництво з правоохоронними органами з питань протидії легалізації (відмиванню) злочинних доходів. Наголошено, що без належного ставлення до цієї роботи, банки можуть опинитися під загрозою репутаційного, операційного, правового та концентраційного ризиків, які, у свою чергу, можуть призвести до суттєвих небажаних фінансових витрат.

У стандартах наголошено на необхідність більш ретельної уваги щодо рахунків підвищеного ризику, особливо тих банків, які закликають клієнтів із великим власним капіталом та з пониженими вимогами щодо їх ідентифікації.

Більш ефективному запобіганню легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, буде сприяти моніторинг рахунків та операцій, який повинен проводитися саме банківськими установами. Від якості моніторингу, запровадженого банками власноруч, й залежить власне результативність зазначеної роботи, кількість виявлених незвичайних чи підозрілих схем власників рахунків – потенційних та фактичних «легалізаторів» злочинних доходів.

Деяко пізнавальним є законодавче регламентування зазначених питань у США. Так, з метою забезпечення сприяння правоохоронним органам при визначенні джерел, обсягів та руху американської валюти, інших грошових інструментів, Законом про банківську таємницю («Bank Secrecy Act»), встановлено норми, що стосуються документації та звітності, зобов'язання широкого кола осіб, в т.ч. приватних осіб, банків та інших фінансових закладів, повідомляти про певні транзакції до казначейства Сполучених Штатів (United States Treasury) [10]. А саме, перша частина Закону, яка узагальнена у розділі 12 Зводу законів США, зобов'язує банки та фінансові заклади зберігати певну документацію впродовж 5 років. Друга частина зазначеного Закону, яка узагальнена у розділі 31 Зводу законів США, зобов'язує приватних осіб, банки та інші фінансові заклади звітувати про проведені операції на суму понад 10 тис. доларів (Currency Transaction

Report). США є однією з небагатьох країн світу, в яких встановлено зазначений обов'язок звітування про операції, що перевищують певний ліміт.

За національним законодавством України, визначену інформацію суб'єкти первинного фінансового моніторингу зобов'язані надавати до Держфінмоніторингу України. Природно, що до цієї установи надходить дуже великий обсяг інформації, який необхідно узагальнити та якісно проаналізувати. Саме тому одним із заходів профілактики можна запропонувати створення у структурі Держфінмоніторингу України окремого підрозділу, який би займався виключно аналітичною роботою.

Ще одним заходом, який допоможе вдосконалити профілактичну діяльність щодо діянь, пов'язаних з легалізацією доходів, отриманих злочинним шляхом, є створення спільної бази даних щодо зареєстрованих фактів вчинення підозрілих операцій, які потребують подальшої перевірки, а також щодо фактів, за результатами перевірки яких були порушені конкретні кримінальні справи або ухвалені відповідні судові рішення. На початковому етапі необхідно створити таку базу даних в окремих підрозділах, до компетенції яких належить виявлення та запобігання досліджуваних діянь. Це необхідно для того, щоб не втратити при передаванні ті факти, які вже були виявлені. Наприклад, всі банківські розрахунки в доларах США, які відбуваються в офшорних фінансових центрах, відбиваються у Федеральному резерві США та відомості по зазначених перерахунках (назва компанії та ім'я особи-платника, підстави розрахунку, сума платежу) накопичуються у базі даних міжнародної фінансової поліції.

Крім того, необхідно передбачити зворотний зв'язок, коли у випадку виявлення та розкриття інших злочинів правоохоронним органам стають відомі факти вчинення легалізації (відмивання) доходів, отриманих злочинним шляхом, як фізичними, так і юридичними особами. Для того щоб перевірити таких суб'єктів на причетність до фактів легалізації доходів або підтвердити вже наявні відомості, необхідна співпраця між працівниками правоохоронних органів та Держфінмоніторингом України, який має можливість перевірити інформацію та в найкоротші строки повідомити про результати зацікавлених осіб. Чим швидше та якісніше буде узгодженість такої взаємодії, тим ефективніше буде результат у досягненні поставлених цілей по запобіганню, розкриттю та розслідуванню фактів проникнення доходів, отриманих у процесі злочинної діяльності, до економічної системи держави.

Досліджуючи проблему протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, зазначимо, що сьогодні за легалізацію доходів, одержаних злочинним шляхом, передбачене покарання у вигляді позбавлення волі. Але, на наш погляд, це недоцільно, тому що таке покарання не допоможе зменшити процес легалізації. В цьому випадку необхідно передбачити в законодавстві можливість альтернативного покарання – або сплата певного штрафу, або відбування покарання у вигляді позбавлення волі. До того ж штраф повинен дорівнювати кількості легалізованих (відмитих) доходів або відповідати розміру їх певної частини. Таким чином, в особи буде можливість обрати – чи наповнити бюджет держави, чи відбути покарання у місцях позбавлення волі. В сучасних умовах протидії цьому зло-

чинному явищу це буде найбільш ефективним, адже головна мета – невідворотність покарання, а не його зайва суворість.

Ми вважаємо, що підвищення ефективності діяльності ОВС щодо профілактики легалізації (відмивання) злочинних доходів на спеціально-кримінологічному рівні можливе завдяки створенню на законодавчому рівні спеціального державного фонду допомоги правоохоронним органам, завданням яких є запобігання та протидія легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, джерелом формування якого повинні стати кошти, вилучені або конфісковані правоохоронними органами. Витрачання коштів зазначеного фонду повинне бути спрямоване на забезпечення матеріально-технічними ресурсами вищезазначених правоохоронних органів, фінансування відповідних спеціальних операцій та стимулювання їх працівників шляхом заохочення відповідно до фактичних результатів роботи у зазначеному напрямку.

Висновки. Дослідження спеціально-кримінологічного запобігання легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, дозволяє зазначити їх безпосередній взаємозумовлений двосторонній зв'язок із заходами загальносоціального характеру. Так, заходи загальносоціальної профілактики є базою для впровадження заходів спеціально-кримінологічної профілактики, які, у свою чергу, впливають на перші, уточнюючи їх, конкретизуючи по своїй суті.

Але, з урахування вищезазначених напрямків вдосконалення заходів спеціально-кримінологічного запобігання легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, їх фактичне запровадження у практичну діяльність ще не означає досягнення мети запобігання зазначеному злочину, так як особи, які його вчиняють, теж адаптуються до умов сьогодення та заходів запобігання злочинності, що передбачає систематичне дослідження зазначених взаємозумовлюючих процесів.

Бібліографічні посилання

1. Голина В.В. Криминологическая профилактика, предотвращение и пресечение преступлений : учеб. пособие / В.В. Голина. – К., 1989.
2. Литвак О.М. Державний контроль за злочинністю (кримінологічний аспект): дис. ... доктора юрид. наук : 12.00.08 / Литвак О. М. – Х., 2002.
3. Литвак О.М. Загальнотеоретичні підвалини соціально-кримінологічного запобігання злочинності / О.М. Литвак // Право України. – 2001. – № 5. – С. 34-37.
4. Про банки і банківську діяльність : Закон України / ВВР України. – 2001. – № 5-6. – Ст. 30 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
5. Про додаткові заходи щодо боротьби з відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом : указ Президента України від 19.07.2001 № 532 / Урядовий кур'єр. – 2001. – № 135 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
6. Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму : Закон України від 03.01.2003 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
7. Про утворення міжвідомчої робочої групи з дослідження методів та тенденцій у відмиванні грошей та інших доходів, одержаних злочинним шляхом : розпорядження КМУ від 21.08.2001 № 386-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
8. Про утворення Ради з питань дослідження методів та тенденцій у відмиванні

доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванні тероризму : постанова КМУ від 06.01.2010 № 25 / Урядовий кур'єр. – 2010. – № 15 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

9. Рекомендации Базельского Комитета «Знай своего клиента». Надлежащее отношение банков к клиентам (Стандарты Базельского Комитета банковского надзора) // Международно-правовые основы борьбы с коррупцией и отмыванием преступных доходов : сб. документов / сост. В.С. Овчинский. – М., 2004. – С. 612–635.

10. U.S. Code [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.law.cornell.edu/uscode>.

Чуйков А. С. Некоторые вопросы специально-криминологической профилактики легализации (отмывания) доходов, полученных преступным путем. Рассмотрены вопросы специально-криминологической профилактики преступления, ответственность за которое предусмотрена статьей 209 УК Украины. Проанализированы особенности специально-криминологической профилактики легализации (отмывания) доходов, полученных преступным путем, ее соотношение с общесоциальной профилактикой преступлений в сфере экономики, что позволило сформулировать определенные перспективы совершенствования мер предотвращения указанного преступления.

Ключевые слова: отмывание преступных доходов, легализация, специально-криминологическая профилактика, предотвращение отмывания доходов, полученных преступным путем.

Chuykov A. S. Some issues of specially-criminological prevention of legalization (laundering) of criminal revenues. The author researched issues of special-criminological crime prevention, responsibility for which is provided for in art. 209 of the Criminal Code of Ukraine. There is the analysis of features of special-criminological prevention of legalization (laundering) of criminal revenues and its relationship to the general-social crime prevention in the economy, which allowed to formulate some prospects of improvement measures to prevent this crime.

It's argued that general-social crime prevention measures in economic activities aimed at reducing crime, changing its quantitative and qualitative characteristics by influencing the factors that contribute to its occurrence and reproduction or facilitate the commission of specific economic crimes. But for the prevention of legalization (laundering) of criminal revenues, taking only these measures are inadequate because they are committed, usually educated and highly skilled individuals that mask criminal activity. Specific prevention activities is aimed directly at identifying and eliminating the causes and conditions of legalization of criminal revenues assault prevention and provision of inevitability to prosecute perpetrators of crimes. This implies the need to take more effective special-criminological prevention measures in conjunction with measures of general-social character, thus achieving best results.

Research of special-criminological prevention of legalization (laundering) of criminal revenues allows to define them directly interdependent two-way communication with the general social activities in nature. Thus, the general-social prevention measures are the basis for the implementation of specially-criminological prevention, which, in turn, affect the first, clarifying them, specifying in its essence.

However, in view of the above areas, improving measures special-criminological prevention of legalization (laundering) of criminal revenues and their actual implementation in practice does not mean the goal of preventing the crime because people who commit it, is also adapted to the conditions of the present and prevention of crime, which involves a systematic study of these processes.

Keywords: money laundering, legalization, special-criminological prevention, prevention of laundering criminal revenues.

Надійшла до редакції 23.05.2013